

Vergaderjaar 2009–2010

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 978

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 december 2009

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij 11 fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Mededeling en aanbeveling Digitaal Dividend (Kamerstuk 22 112, nr. 973);
2. Mededeling Global Monitoring for Environment and Security (GMES) (Kamerstuk 22 112, nr. 974);
3. Mededeling inzake bestrijding hiv/aids (Kamerstuk 22 112, nr. 975);
4. Mededeling grensoverschrijdende elektronische handel tussen ondernemingen en consumenten in de EU (Kamerstuk 22 112, nr. 976);
5. Mededeling «een beter werkende voedselvoorzieningsketen in Europa» (Kamerstuk 22 112, nr. 977);
6. Verordening inzake financiële bijstand van de gemeenschap voor de ontmanteling van de eenheden 1t/m 4 van de kerncentrale Kozloduy in Bulgarije
7. Mededeling inzake Europees transparantie-initiatief (Kamerstuk 22 112, nr. 979);
8. Verslag over etikettering voor dierenwelzijn (Kamerstuk 22 112, nr. 980);
9. Mededeling inzake nieuw partnerschap EU en Landen en Gebieden Overzee, LGO (Kamerstuk 22 112, nr. 981);
10. Kwalificatierichtlijn (Kamerstuk 22 112, nr. 982);
11. Procedurerichtlijn (Kamerstuk 22 112, nr. 983).

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Verordening inzake financiële bijstand van de gemeenschap voor de ontmanteling van de eenheden 1 t/m 4 van de kerncentrale Kozloduy in Bulgarije

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende financiële bijstand van de Gemeenschap voor de ontmanteling van de eenheden 1 tot en met 4 van de kerncentrale van Kozloduy in Bulgarije.

Datum Commissiedocument: 27-10-2009

Nr. Commissiedocument: COM (2009) 581

Prelex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198734

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Atoomzaken, Financiële Raden, behandeling in Raad nog niet bekend.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Rechtsbasis, stemwijze Raad, rol Europees Parlement en comitologie

a) Rechtsbasis

Artikel 203 Euratom Verdrag (de rechtsbasis staat nog ter discussie)

b) Stemwijze Raad en rol Europees Parlement

Raad beslist met eenparigheid van stemmen. Het Europees Parlement wordt geraadpleegd.

c) Comitologie

De Commissie krijgt bijstand van een comité, opgericht overeenkomstig artikel 8, lid 1 van verordening (Euratom) nr. 549/2007 van de Raad (beheersprocedure).

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

Units 1–4 van de kerncentrale Kozloduy zijn stilgelegd in het kader van de toetreding van Bulgarije tot de Europese Unie. De Unie heeft destijds fondsen beschikbaar gesteld om te helpen bij de ontmanteling van de centrale. Deze bijdrage was echter slechts voorzien tot en met 2009. Voor de periode 2010–2013 waren geen fondsen gereserveerd. Vanaf 2013 zal financiering opnieuw bezien worden. Het ontmantelingsproces is echter in volle gang en een gat in de financiering zou schadelijk zijn voor het in gang gezette proces.

Het doel van dit voorstel voor een verordening is een juridisch kader te scheppen om communautaire steun mogelijk te maken in de periode van 1 januari 2010 tot 31 december 2013.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

Positief

- *Risico's/implicaties/kansen*

- *Nederlandse positie en eventuele acties*

Nederland is voorstander van verdere ondersteuning door de Commissie van het KIDS Fonds, zij het dat Nederland van mening is dat de bedragen verminderd kunnen worden.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel*

Het voorstel strekt tot een bijdrage aan het Kozloduy International Decommissioning Support Fund (KIDS fund), dat beheerd wordt door de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD), van 75M€ per jaar in de periode 2010–2013.

Bij de onderhandelingen over de toetreding van Bulgarije heeft het land zich ertoe verbonden de reactoren 1 en 2 van de kerncentrale van Kozloduy uiterlijk tegen 31 december 2002, en de reactoren 3 en 4 uiterlijk tegen 31 december 2006 stil te leggen. Oorspronkelijk was in 2001 gekozen voor een strategie van «uitgestelde ontmanteling». Na een evaluatie van deze strategie is in 2006 gekozen voor een strategie van «directe ontmanteling». Het gevolg van deze strategiewijziging is dat de desbetreffende financiële middelen veel vroeger beschikbaar moeten komen. De bijdrage van de EU aan het fonds is tot nu toe 568 M € geweest.

Het is van belang om het huidige ontmantelingsproject (met financiering tot en met 2009) op koers te houden om niet het risico te lopen de on-site-deskundigheid te verliezen en een veilige ontmanteling in het gedrang te brengen.

Circa de helft van de fondsen wordt besteed aan projecten op het gebied van energie efficiëntie en CO₂ reductie, het overige bedrag wordt besteed aan de daadwerkelijke afbraak van de centrale.

De compenserende maatregelen in de energiesector in de periode tot 2009 waren toegespitst op verbetering van de energie-efficiëntie bij industrieel en residentieel verbruik en bijstand bij de benutting van duurzame energiebronnen. De desbetreffende projecten konden snel worden opgestart en hebben geresulteerd in zeer grote energiebesparingen en in het terugdringen van de CO₂-emissies. Tot juni 2008 bedroeg de emissiebesparing 1,2 miljoen ton CO₂ per jaar en werd de besparing van het elektriciteitsverbruik geraamd op 1,5 miljoen MWh per jaar, wat neerkomt op 242 MW geïnstalleerde capaciteit.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) *Bevoegdheid:*

Artikel 203 van het Euratom Verdrag «Indien een optreden van de Gemeenschap noodzakelijk blijkt ter verwezenlijking van een der doelstellingen van de Gemeenschap zonder dat dit Verdrag in de daartoe vereiste bevoegdheden voorziet, neemt de Raad met eenparigheid van stemmen op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement, de passende maatregelen» Nederland acht dit een juiste rechtsbasis.

b) *Functionele toets:*

– *Subsidiariteit:* positief

Subsidiariteit: positief; nucleaire veiligheid is een Euratom aangelegenheid en sluiting van de centrale in Kozloduy vloeit voort uit de EU onderhandelingen over toetreding van Bulgarije. Het past de solidaire financiële ondersteuning ook op EU niveau aan te bieden en uit te voeren.

– *Proportionaliteit:* positief.

De door de EU aangeboden financiële ondersteuning tot 2009 staat in verhouding tot de door Bulgarije aangegane verplichtingen tot sluiting van de centrale en is daarmee proportioneel. Bulgarije draagt zelf ook bij aan de ontmantelingskosten.

Wel plaatst Nederland een kritische kanttekening bij de voorgestelde wellicht te hoge jaarlijkse financiering vanaf 2009. Bepaalde zaken zoals die zijn voorgesteld zouden niet uit het KIDS Fonds betaald hoeven te worden.

c) Nederlands oordeel

De financiering van de vervroegde buitenbedrijfstelling van nucleaire installaties was een belangrijk discussiepunt bij de uitbreiding van de Europese Unie, dat ook door Nederland steeds is ondersteund. De betrokken landen hebben toegezegd bepaalde reactoren stil te leggen. Van haar kant heeft de Europese Unie zich solidair getoond door financiële bijstand ter ondersteuning van die buitenbedrijfstelling te garanderen. De EU is haar verbintenissen voor de periode 2007–2009 nagekomen. Voor effectieve implementatie van het ontmantelingsplan is het wenselijk dat het plan ook in de periode 2010–2013 financiering ontvangt.

5. Implicaties financieel

a) Consequenties EG begroting

Het Commissie-voorstel behelst een EU-bijdrage van 75 miljoen euro per jaar in de periode 2010–2013. Het Nederlandse aandeel hierin komt neer op ca. 5% van 75 miljoen per jaar = ca. 4 miljoen euro per jaar. In het compromis over de EU-begroting 2010 van 18 november jl. tussen Raad, EP en Commissie is overeengekomen dat 75 mln. Euro ten behoeve van deze kerncentrale wordt opgenomen in de begroting ten laste van de flexibiliteitsreserve. Omdat over het onderhavige Commissievoorstel nog geen Raadsbesluit is genomen, is in een verklaring van de Raad vastgelegd dat opname van deze middelen in de EU-begroting 2010 niet vooruitloopt op besluitvorming over de rechtsgrondslag.

Nederland is van mening dat de financiële middelen gevonden dienen te worden binnen de bestaande financiële kaders van de EU begroting en dat de hoogte van het bedrag (75 miljoen per jaar) naar beneden bijgesteld dient te worden. Nu in de EU-begroting voor 2010 een bedrag van 75 mln. Euro is opgenomen, is Nederland van mening dat de bedragen voor de jaren 2011–2013 lager dienen te zijn.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/of decentrale overheden

Geen

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Geen

d) Regeldruk voor rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger

n.v.t.

6. Implicaties juridisch

a) consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid

Geen.

b) voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

c) «Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling»

De Commissie ziet toe op de tenuitvoerlegging van deze verordening en zal op gezette tijden verslag uitbrengen aan het Europees Parlement en de Raad. Zij zal een tussentijdse evaluatie opmaken.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Geen.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

9. Nederlandse positie (belangen en eerste algemene standpunt)

Nederland heeft zelf in 2000 een bedrag van 2 m€ bijgedragen aan het KIDS fonds. Uit dien hoofde heeft Nederland ook zitting in de beheersraad van dit fonds, vanwaar het toeziet op de juiste besteding van de gelden. Zowel vanuit het oogpunt van nucleaire veiligheid als op het gebied van energie efficiëntie draagt het KIDS fonds bij aan de verbetering van de situatie in Bulgarije.

Nederland ondersteunt het voorstel van de Commissie om financiering voort te zetten in de periode na 2009. Daarbij kan de hoogte van het bedrag (75 m€ per jaar) volgens Nederland naar beneden worden bijgesteld. Enerzijds kan dit door het totale project over een groter aantal jaren uit te smeren. Anderzijds moet nog eens goed gekeken worden naar de elementen in het huidige voorstel. Zo lijkt het niet noodzakelijk de gehele staf van de stilgelegde units aan te houden voor de ontmanteling en deze te betalen uit het KIDS fonds.